

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

เห็ดท้องถิ่นเป็นเห็ดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่จะพบในป่าที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ มีทั้งชนิดที่กินได้และเป็นพิษ นอกจากนี้เห็ดท้องถิ่นยังเป็นต้นกำเนิดของเห็ดเศรษฐกิจอีกหลายชนิด ทั้งยังเป็นแหล่งกำเนิดสารสำคัญใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ทั้งในด้านการแพทย์ (เช่น สารต้านอนุมูลอิสระ และสารต้านไวรัส) และด้านเกษตรกรรม (เช่น สารกำจัดเชื้อรา) นอกจากนี้เห็ดบางชนิดยังถูกนำไปใช้ทำสีย้อมผ้า และไม้อีกด้วย ซึ่งในพื้นที่สูงทางตอนเหนือของประเทศไทยจัดว่ามีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพสูง อันเป็นแหล่งอาหารและรายได้ที่สำคัญของคนในชุมชนบนพื้นที่สูง ซึ่งในแต่ละชุมชนมีองค์ความรู้และภูมิปัญญาในการใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรที่แตกต่างไปกัน ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะรวบรวมภูมิปัญญาในการจัดการและการใช้ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของเห็ดในแต่ละชุมชน และศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเห็ดท้องถิ่นชนิดต่างๆ เพื่อใช้เพาะขยายพันธุ์เห็ดสำหรับการบริโภคในครัวเรือน ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของเห็ดแต่ละกลุ่ม และวิธีการเก็บเห็ดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อันจะสร้างจิตสำนึกหวงแหนในทรัพยากรท้องถิ่นและก่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความหลากหลายของเห็ดและภูมิปัญญาในการจัดการและใช้ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่นในแต่ละชุมชน
- 2) เพื่อศึกษาระบบนิเวศที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเห็ดท้องถิ่นชนิดต่าง ๆ
- 3) เพื่อศึกษาวิธีการและเทคโนโลยีการเพาะขยายพันธุ์เห็ดท้องถิ่นที่มีศักยภาพสำหรับการบริโภคในครัวเรือน

3. ขอบเขตโครงการวิจัย

- 1) ศึกษาความหลากหลายของเห็ดและภูมิปัญญาในการจัดการและใช้ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่น
- 2) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงและเพิ่มปริมาณเห็ดเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- 3) คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรนำร่องในการเพาะขยายพันธุ์เห็ดท้องถิ่น